

Waarom rookt de lage SES?

En hoe help je ze stoppen?

Linda Springvloet
Lspringvloet@trimbos.nl

Achtergrond

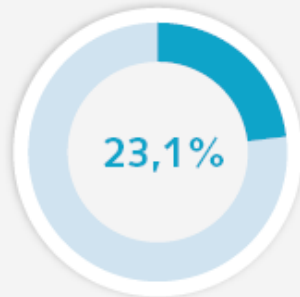
Wat is sociaaleconomische status?

- SES: Positie in sociale hiërarchie
- Indicatoren:
 - Opleiding
 - Inkomen
 - Beroepsniveau
- Indeling:
 - Hoog
 - Midden
 - Laag

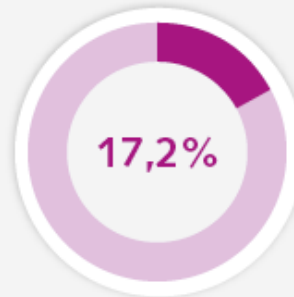
Roken in 2017

PREVALENTIE ROKEN 18 JAAR EN OUDER

Roken

Dagelijks roken

Roken naar SES

NAAR OPLEIDINGSNIVEAU

Laag opgeleid

Middelbaar opgeleid

Hoog opgeleid

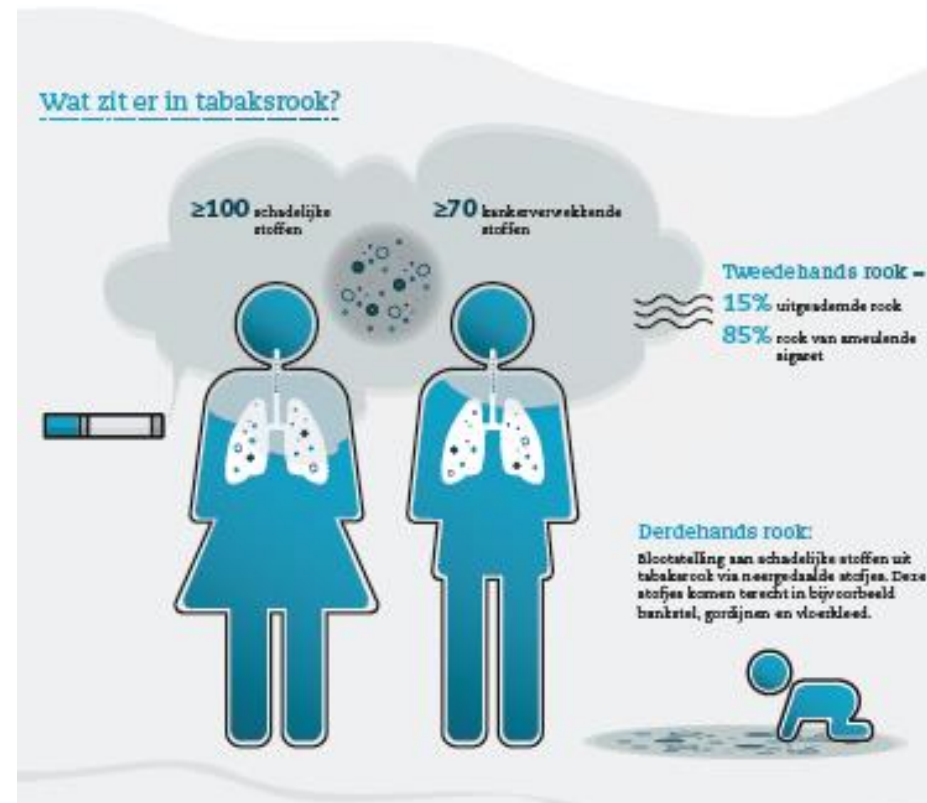

Roken naar SES

- Verschillen ook zichtbaar in subgroepen:
 - Zwangeren
 - Hun partners
 - Jongeren
 - Oorsprong van SES-verschillen reeds gelegd in jeugd
 - Etc.
- Verschillen in NL even groot als in andere Europese landen

Roken naar SES

- Ook meerroken komt vaker voor bij lage SES
- Lage SES ouders roken vaker in bijzijn van kinderen

Roken naar SES

- Verschillen zijn toegenomen

**Verschillen belangrijke oorzaak van SES-verschillen in
gezondheid en levensverwachting**

Waarom?

Waarom rookt de lage SES vaker?

- Vaker starten en minder vaak succesvol stoppen
- Vaker starten
 - Sterkere pro-roken norm aanwezig
 - Zien vaker roken (doet vaker roken)
 - Sterkere peer pressure
- Minder vaak succesvol stoppen
 - Stopintentie ontbreekt vaak
 - Ze doen even vaak een stoppoging (33%)
 - Echter: Stoppoging minder vaak *succesvol*

Waarom rookt de lage SES vaker?

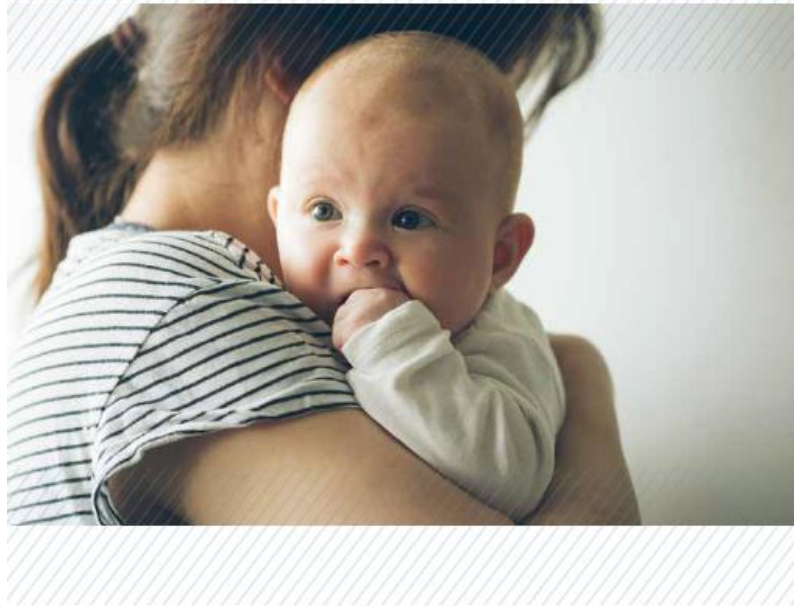
- Minder vaak succesvol stoppen, maar waarom?
 - Minder sociale steun
 - Pro-roken norm in sociale omgeving
 - Sterkere verslaving
 - Vroeger starten met roken
 - Meer ervaren stress
 - Minder ervaren eigen-effectiviteit
 - Meer zorgen
 - Werkloosheid
 - Geldzorgen
 - Problemen in de woonsituatie
 - ...

Waarom rookt de lage SES vaker?

Moeders vertellen over dilemma's rondom zwangerschap en roken

**“IK WIST DAT IK WILDE
STOPPEN EN GEWOON EEN
GOEDE MOEDER WILDE ZIJN”**

Herkenbaar?

Maar, hoe kun je ze helpen?

Beleidsmaatregelen

- Stimuleren stoppen / voorkomen starten
 - Prijsverhogingen
 - Verplichte, volledige rookverboden
 - Specifiek afgestemde campagnes
 - Gezondheidswaarschuwingen

Individuele stopondersteuning

- Denk ook aan richtlijn 'Behandeling van tabaksverslaving en stoppen-met-roken ondersteuning'
- Gedragmatige ondersteuning
- Farmacotherapie
 - Altijd in combinatie met counseling
 - NVM

Individuele stopondersteuning

- Gedragmatige ondersteuning:
 - Counseling
 - Groepsprogramma's
 - Zelfhulpmaterialen (al dan niet op-maat)
 - Sociale steun
 - Voorkeur: combinatie
- Het helpt!
- Wel belangrijk om communicatie af te stemmen op doelgroep
 - Naïma

Individuele stoppondersteuning

- Vormen:
 - Telefonisch
 - Internet / eHealth
 - Face-to-face
 - ...

Individuele stopondersteuning

- Bespreken van stoppen met roken
- Lage SES rokers bezoeken regelmatig zorgverleners
 - Belangrijk rol bij stoppen met roken
 - Stopadvies
 - Signaleren en doorverwijzen
- Het helpt!
- Wel belangrijk om communicatie af te stemmen op doelgroep

Individuele stopondersteuning

- Stopadvies wordt echter niet altijd gegeven
 - Daarnaast, hulpmiddel niet altijd aangeraden

Rokers	Stopadvies ontvangen	Hulpmiddel aangeraden
Laag	42%	53%
Midden	32%	60%
Hoog	25%	68%

- Verloskundige, huisarts, medisch specialist, tandarts, psycholoog
- Niet te verwarren met *gegeven* stopadvies

Individuele stopondersteuning

- Helpen vergoedingen?

Ja!

- Hoger gebruik van ondersteuning
- Meer stoppogingen
- Meer stopsucces

→ *Nog steeds financiële drempels vanwege eigen risico?*

Wat zijn bevorderende factoren?

Bevorderende factoren

- Aanpakken sociale en psychologische barrières
 - Faalangst, gebrek aan kennis
- Specifiek richten op lage SES
- Rokers proactief benaderen
- Stoppen met roken ter sprake brengen
 - Ook bij niet-roken gerelateerde aandoening
- Communicatie aanpassen

Waarom rookt de lage SES?

En hoe help je ze stoppen?

Linda Springvloet
Lspringvloet@trimbos.nl

